

УДК 159.923

ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ САМОСТІЙНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕМОВНОГО ВУЗУ

Тетерук Світлана

АПСВТ

Анотація

Наголошується на необхідності розвитку самостійності засобами активних методів. Розкрито роль застосування комп'ютерних технологій на заняттях з іноземної мови. Запропоновано систему вправ з використанням комп'ютера у контексті навчання іноземній мові.

Abstract

The necessity of the development of students' self-efficiency is proved. The role of computer technologies within the process of learning languages is revealed. The system of exercises including computer technologies is developed.

В умовах сучасного вузу помітно збільшилась кількість годин, що виділяються на самостійну роботу студента, яка повинна стати важливою частиною процесу підготовки фахівців. Будь-яка самостійність проявляється тільки в активності, тому відсутність умов для виявлення своєї самостійності, призводить до її відсутності. Широке використання активних методів, що стимулюють до мисленнєвої та креативної діяльності є надзвичайно важливим в організації навчального процесу. Серед них значне місце посідає застосування комп'ютерних технологій на заняттях з іноземної мови.

Активне і доречне використання комп'ютера під час заняття є можливим і доцільним, враховуючи специфіку самого предмета. Провідним компонентом змісту навчання іноземних мов є навчання різним видам мовної діяльності: аудіюванню, читанню, говорінню, письму, де сфера застосування комп'ютерних технологій є широкою: відпрацювання вимови, вивчення лексики, навчання діалогічному мовленню, відпрацювання граматичних моделей і т.п.

Серед труднощів, з якими зустрічаються сучасні студенти, а особливо, першокурсники, відсутність самостійності займає перше місце.

Реалізація самостійності на занятті пов'язана, в першу чергу, зі зміною ролі викладача, який не тільки передає знання, а допомагає розвиватися. [2]. Якщо викладач має домінуюче положення і визначає всі параметри навчального процесу: цілі, зміст, форми й методи, засоби й джерела навчання, студент, учень займає підлегле положення й не має можливості впливати на планування й оцінювання процесу. При суттєвій зміні звичних умов, наприклад, при переході від школи до вищого навчального закладу, коли ставляться нові вимоги до виконання діяльності, «пасивно – репродуктивний» спосіб вже не дає бажаного позитивного результату. Адже, пасивність не стимулює творчу активність, а також не розкривають приховані можливості особливостей. У такому разі доцільно застосовувати «активно – творчий» спосіб, який є «результатом високого рівня розвитку активно – творчих суб'єктних тенденцій» [1].

У цьому відношенні контрольні-оцінні дії, що за певних умов переростають у самоконтроль, є важливим компонентом навчальної діяльності студентів першого курсу.

Роль самоконтролю, який замінює собою сукупність згорнутих і відпрацьованих самостійних навчальних дій, особливо зростає на першому курсі вищого навчального закладу, коли у студентів ще не сформувалися у необхідному обсязі навички самостійної роботи.

Комп'ютерні технології та Інтернет в інформаційному суспільстві

Таким чином, оптимальне використання власних внутрішніх резервів і реальних можливостей на шляху до досягнення мети, уміння організувати діяльність та контролювати їх є тими самими чинниками, які забезпечують вирішення освітніх завдань.

Застосування комп'ютерних технологій розвиває творчий потенціал студента, уміння організувати діяльність та контролювати її, що і є тими самими чинниками, які забезпечують вирішення освітніх завдань. У контексті навчання іноземній мові з використанням комп'ютера ми пропонуємо наступні завдання:

- вправи на заповнення пропусків, що формують граматичні та лексичні навички та сприяють пробудженню творчого мислення;
- вправи для самоконтролю володіння словником для розширення активного словникового запасу та активують розвиток самостійності тих, хто навчається;
- вправи на ознайомлення з новими зразками висловлювань, які моделюють комунікативну здатність студента;
- вправи на формування продуктивних навичок, на основі тестових програм;
- вправи на формування навичок встановлення звуко-буквених відповідностей та навчання техніці читання;
- вправи на формування фонетичних навичок аудіювання;
- вправи на контроль правильності розуміння прослуханого тексту;
- вправи на оволодіння вміннями вилучення з тексту смислової інформації різних видів(основної, другорядної, уточнюючої і т.д.)
- вправи з використанням моделюючих програм для створення ситуації рольової гри, які сприяють подоланню так званого “психологічного” бар'єру шляхом розвитку вмінь самостійності, впевненості в ситуації спілкування.

Отже, виконання вправ на розвиток самоконтролю в процесі слухового сприймання поступово переходило у виконання мовленнєвих вправ, які змушували студентів не тільки думати, але й висловлювати власну думку після того, як тема прослуханого їх зацікавила. Виконуючи мовленнєві вправи, студенти оволодівали вміннями передбачати зміст, виділяти головне, знаходити другорядні деталі, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, зосереджувати увагу на діях і характеристиках персонажів, простежувати логічну послідовність подій і дотримуватися її при передачі змісту, що перекладається на такі психологічні показники як розвиток вмінь прогнозування, планування, оцінювання, самоконтролю, розвиток уваги, пам'яті та мислення. Якість говоріння того, хто навчається, заслужено вважають важливим показником засвоєння іншомовного мовленнєвого матеріалу. Розвиток активного усного мовлення психологічно базується на пасивному усному мовленні (слуханні або аудіюванні). В процесі виконання тренувальних вправ студенти сприймали і вчилися розуміти мовлення різних дикторів, яке забезпечувалося засобами ІКТ. Таким чином, виконання подібних вправ спрямоване на оптимальне використання власних внутрішніх резервів, формування вмінь оцінювання та самоконтролю, стимуляцію творчої активності, а також, розвиток прихованих можливостей особистості та її самостійності. Ми пересвідчилися у тому, використання ІКТ сприяє принципу індивідуалізації навчальної діяльності, підтримуючи навчання на оптимальному рівні складності і створюючи ситуації для підвищення рівня домагань та самооцінки, які є основними механізмами саморегуляції.

Список використаних джерел:

1. Конопкин, О. А. Психическая саморегуляция произвольной активности человека. Структурно-функциональный аспект / О. А. Конопкин // Вопросы психологии. – 1995. – № 1. – С. 5–12
2. Кирьякова, А.В. Развитие познавательной самостоятельности студентов на основе коммуникативно-ценностных технологий в обучении иностранному языку [Текст] / А.В. Кирьякова, Ю.И. Старкова // Вестник ОГУ. – 2005. – №12. С. 4-11.